

Briuselis, 2026 m. vasario 25 d.
(OR. en, fr)

6256/26
ADD 1 REV 1

Tarpinstitucinė byla:
2025/0524 (COD)

CODEC 214
CLIMA 57
ENV 115
ENER 62
COMPET 178
IND 108
MI 118

PRANEŠIMAS DĖL „I/A“ PUNKTO

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Dalykas: EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1119, kiek tai susiję su Sąjungos 2040 m. tarpiniu klimato politikos tikslu, projektas (**pirmasis svarstymas**)
– Teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimas
= Pareiškimai

Prancūzija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti šį pareiškimą

Prancūzija pritaria 2025 m. gruodžio 10 d. trilogu metu pasiektam preliminariam susitarimui dėl Europos klimato teisės akto peržiūros, kuris atspindi Prancūzijos prioritetus, susijusius su klimato srities užmoju ir Europos konkurencingumu, ir toliau visiškai atitinka 2025 m. lapkričio 5 d. Taryboje aplinkos ministrų pasiektą susitarimą.

Ji palankiai vertina tai kaip svarbų žingsnį pirmyn Europos klimato politikos srityje.

Vis dėlto Prancūzija norėtų atkreipti dėmesį į vieną aspektą, susijusį su apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS). Šiuo atžvilgiu ji pakartoja, kad svarbu, kaip jau buvo pabrėžta pastaraisiais mėnesiais derybų metu, apsaugoti ATLPS vientisumą ir veiksmingumą, eliminuojant galimybę naudoti tarptautinius kreditus atitikčiai prekybos sistemoje užtikrinti. Todėl bet koks didesnis aiškumas šiuo klausimu būtų sveikintinas.

Vengrija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti šį pareiškimą

Vengrija negali pritarti tikslui 90 % sumažinti grynąjį išmetamųjų teršalų kiekį, todėl negalime pritarti teisės akto priėmimui. Toks užmojų lygis yra nesuderinamas su tikslu didinti Europos konkurencingumą ir ekonominį atsparumą. Nesant realistiškų ir veiksmingų įgalinančių sąlygų, kyla didelė rizika, kad Europos įmonės perkels savo gamybą ir išmetamuosius teršalus už Sąjungos ribų, o tai lems deindustrializaciją, darbo vietų praradimą ir didesnę priklausomybę nuo išorės subjektų, kartu pakenkiant išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo pastangoms.

Pasiūlymas nėra pagrįstas atnaujintu poveikio vertinimu, kuris atspindėtų svarbius pastarojo meto geopolitinius ir ekonominius pokyčius. Nepateikta valstybių narių lygmens analizė, o tai reiškia, kad diferencijuotas poveikis valstybėms narėms tebėra nežinomas. Todėl padėtis yra panaši į buvusią priimant Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį, t. y. Europos ekonomika turi prisitaikyti prie klimato srities priemonių, o ne atvirksčiai.

Nors pritariame klimato srities užmojams, raginame laikytis realistiško ir praktiško požiūrio ir manome, kad išmintingas pasirinkimas būtų pradėti nuo mažesnio tikslinio lygio, atspindinčio mūsų ekonomines realijas. Mūsų pasiryžimą siekti plataus užmojo tikslų rodo ir mūsų pasiekimai: Vengrija jau 48 % sumažino grynąjį išmetamųjų teršalų kiekį, palyginti su 1990 m., t. y. gerokai viršijo ES vidurkį. Tačiau kai kurios valstybės narės nepadarė panašios pažangos, todėl kyla klausimas, kaip teisingai ir subalansuotai pasiekti bendrą tikslą. Visi esame atsakingi už savo piliečius. Šiuo atžvilgiu primygtinai raginame, kad valstybės narės, kurios savo balsais atkreipė Tarybos dėmesį į tai, kad 90 % tikslas yra neįgyvendinamas, neturėtų būti laikomos atsakingomis už galimą nesėkmę siekiant 2040 m. ES tikslo. Būsimoje sistemoje turėtų būti tinkamai pripažinti priešlaikiniai pasiekimai.

Be to, atsižvelgiant į didelį netikrumą LULUCF sektoriuje ir technologinio anglies dioksido absorbcijos įsisavinimo tempą, netikslinga privalomą grynojo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslą grįsti prielaidomis dėl absorbentų.

Pripažįstame, kad esama tam tikrų kompromisinio teksto patobulinimų, visų pirma susijusių su nuostata dėl peržiūros, tačiau šie pakeitimai tebėra nepakankami. Vis dar yra daug neišspręstų klausimų, susijusių su sistemos metodika, įgyvendinimu ir patikimumu.

Be to, dėl tokių priemonių kaip ATLPS 2 padėtis turėtų pablogėti, nes padidės namų ūkių ir mažųjų įmonių išlaidos, kils visuomenės priešiškos reakcijos rizika ir sumažės visuomenės parama klimato srities politikai, tačiau išmetamųjų teršalų kiekis nebus reikšmingai sumažintas. Nors palankiai vertiname tai, kad ATLPS 2 įdiegimas atidėtas vieniems metams, tai nesumažina didelio neigiamo jos poveikio mūsų namų ūkiams ir mažosioms įmonėms. Atliekant būsimą ATLPS peržiūrą reikėtų atlikti tolesnius patikslinimus.

Galiausiai apgailestaujame, kad derybos dėl tokio esminio dokumento vyko labai skubotai, o tai nėra tinkama tokios ilgalaikės strateginės svarbos sprendimui priimti. Siekiant užtikrinti, kad 2040 m. tikslo sistema išliktų realistiška, socialiai priimtina ir atitiktų Europos konkurencingumo tikslus, būtina laikytis subalansuoto, įrodymais pagrįsto ir patikimo požiūrio.

Malta paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti šį pareiškimą

Malta ir toliau tvirtai remia bendrus Sąjungos klimato srities tikslus. Tačiau Europos klimato teisės akto įgyvendinimas turi atspindėti bazinę tikrovę: mūsų unikalų geografinį kontekstą ir tai, kad mūsų pradinis taškas yra toks, kad jau ir taip esame mažataršė šalis.

Malta laikosi nuomonės, kad Klimato teisės akte turėtų būti išskiriamos konkrečios salų valstybių narių realijos, siekiant užtikrinti, kad būsimi klimato srities tikslai išliktų sąžiningi, proporcingi ir atitiktų ES įsipareigojimą užtikrinti teisingą pertvarką.

Mūsų, kaip mažos salos valstybės, ypatumas yra ne susidūrimas su laikina kliūtimi, o nuolatinė struktūrinė tikrovė, lemianti mūsų gebėjimą mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, dažnai kitokiu tempu nei žemyninė Europa.

Siekiant užtikrinti sėkmę, bet kokia laikotarpio po 2030 m. sistema turi būti grindžiama patikimais, lokalizuotais valstybių narių lygmens poveikio vertinimais, kuriuose būtų atsižvelgiama į šiuos skirtingus pradinius taškus. Be diferencijuoto požiūrio, kuriuo būtų atsižvelgiama į nacionalinius ypatumus, visų pirma į Maltos priklausomybę nuo aviacijos ir laivybos, kai išmetamas teršalų kiekis daugiausia yra tarptautinio pobūdžio, tačiau dėl to patiriamos išlaidos ir reikalavimų laikymosi sunkumai jaučiami šalies viduje, kyla pavojus, kad pastangų paskirstymas bus atsietas nuo realaus išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo potencialo. Toks atsiejimas sukurtų našą, kuri nebūtų nei ekonomiškai efektyvi, nei teisinga.

Malta palankiai vertina tai, kad Klimato teisės akte daug dėmesio skiriama lankstumui, kuris turi būti 2040 m. sistemos veikimo pagrindas, o ne vien teorinė koncepcija. Mažų salų valstybių atveju lankstumas yra esminė priemonė susieti didelius užmojus su praktiniu įgyvendinamumu. Mums reikia patikimo būdo, kaip veiksmingai valdyti reguliavimo priemonių dubliavimąsi tam, kad būtų išvengta naštos susikaupimo tiems patiems pagrindiniams sektoriams.

Galiausiai, norint užtikrinti teisingą indėlį, reikia lygiateisių galimybių gauti finansavimą. Kadangi dabartinės ES finansinės priemonės dažnai yra palankios didelio masto infrastruktūrai, mažos rinkos ir mažesnio masto projektai lieka struktūriškai nepalankioje padėtyje. Malta ragina sukurti specialiai pritaikytus finansavimo mechanizmus, kurie būtų iš tiesų prieinami mažų salų ekonomikai, užtikrinant, kad mūsų pertvarka būtų remiama mūsų mastą atitinkančiomis investicijomis.

Lenkija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti šį pareiškimą

Lenkija palankiai vertina elementus, kurie mūsų prašymu derybų metu buvo įtraukti į Europos klimato teisės aktą. Į galutinį Europos kovos su klimato kaita teisės akto tekstą buvo įtraukta daug Lenkijos pasiūlymų, todėl 2040 m. tikslą buvo galima sukonstruoti taip, kad jis būtų mažiau apsunkinantis ekonomikai. Visų pirma teigiamai vertiname:

- **ATLPS 2 taikymo pradžios atidėjimą**, kuris, mūsų nuomone, yra bereikalinga priemonė valstybėms narėms, tokioms kaip Lenkija, kurios jau veiksmingai mažina pastatų ir transporto sektorių priklausomybę nuo iškastinio kuro vykdydamos nacionalinę politiką, pritaikytą prie vietos iššūkių ir realijų. Papildomas laikas, kuris papildomas tuo, kad anksčiau išmokamos Socialinio klimato fondo lėšos, yra suderintas su pasiteisinusiu Lenkijos požiūriu, pagal kurį skatinama mažinti išmetamųjų teršalų kiekį socialiai priimtiniu būdu, remiantis paskatomis, o ne sankcijomis nacionaliniu lygmeniu;
- **stiprių peržiūros nuostatų įvedimą**, sukuriant aiškią sąsają tarp klimato srities užmojų lygio ir Europos pramonės padėties, energetinio saugumo ir sparčiai kintančios geopolitinės aplinkos;

- **galimybę panaudoti iki 10 % tarptautinių kompensacijų** siekiant ES 2040 m. tikslo, o tai yra svarbi lankstumo išlaidų srityje priemonė, visų pirma tradiciniams pramonės sektoriams, susiduriantiems su didelėmis ATLPS išlaidomis. Lenkija palankiai vertina Europos Komisijos iniciatyvą sudaryti sąlygas tokias kompensacijas naudoti ES ATLPS;
- **paskelbtą ketinimą mažinti su klimatu susijusią naštą strateginei gynybos pramonei**, siekiant ekonomiškai efektyviai išlaikyti jos gamybos pajėgumus esant dabartiniam dideliame geopolitiniame netikrumui ir tiesioginei Rusijos grėsmei.

Tuo pat metu Lenkija pabrėžia, kad mūsų pagrindinis reikalavimas pakoreguoti bendrą užmojų lygį pritaikant jį prie realių ES ekonomikos pajėgumų nebuvo patenkintas. Mūsų nuomone, tikslo iki 2040 m. 90 % sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį Europos Sąjungoje neįmanoma pasiekti rimtai nepakenkiant ES strateginių pramonės sektorių konkurencingumui ar net visiškai jų nepanaikinant. Tai reiškia pasekmes saugumui, ekonomikos augimui ir darbo rinkai. Lenkija negali pritarti tokiam užmojų lygiui, kuris daro žalą tiek Lenkijos, tiek ES ekonomikai ir kenkia mūsų konkurencingumui pasaulinėje arenoje.

Lenkija toliau aktyviai ir konstruktyviai dalyvaus kituose sprendimų dėl ES klimato politikos programos po 2030 m. priėmimo proceso etapuose, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, kurios pritaria mūsų prioritetams. Mūsų tikslas išlieka užtikrinti, kad pertvarka būtų socialiai priimtina ir teisinga, kartu iš tikrųjų stiprinant Europos ekonomikos konkurencingumą, saugumą ir atsparumą.

Suomija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti šį pareiškimą

Suomija pritaria galutiniam kompromisui dėl Europos klimato teisės akto dalinio pakeitimo.

Suomija taip pat tvirtai remia tarpinį ES lygmens 2040 m. klimato srities tikslą grynąjį išmetamą ŠESD kiekį sumažinti 90 % – tai mūsų įmonėms suteikia ilgalaikį tikrumą dėl investicijų. Perėjimas prie švarios energijos siekiant 2050 m. poveikio klimatui neutralumo yra inovacijų ir ekonomikos augimo galimybė.

90 % grynojo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslas turi būti įgyvendintas taikant aiškia, veiksmingą ir ekonomiškai efektyvią teisės aktų sistemą po 2030 m.

Šiuo tikslu Suomija laikosi nuomonės, kad tarptautiniai kreditai pagal Paryžiaus susitarimo 6 straipsnį neturėtų būti naudojami ATLPS atitikčiai užtikrinti. ES ATLPS turi skatinti mažinti išmetamųjų teršalų kiekį ir diegti ES viduje techninius sprendimus, kuriais būtų skatinamas tolesnis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimas, pavyzdžiui, techninius absorbentus. Galimybė naudoti 6 straipsnio kreditus atitikčiai ES ATLPS užtikrinti gali trukdyti siekti šių tikslų.

Komisija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti šį pareiškimą

Komisija primena, kad pagal Sutartis jai suteikta teisė inicijuoti teisės aktus apima teisę nuspręsti, ar pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, ir prirėikus nustatyti tokio pasiūlymo ir (arba) susijusių veiksmų dalyką, tikslą, turinį ir tvarkaraštį. Todėl reglamento nuostatos, pagal kurias reikalaujama, kad Komisija parengtų pasiūlymus, turi būti suprantamos kaip nepažeidžiančios Sutartyse nustatytos Komisijos teisės inicijuoti teisės aktus.